

MATYLDA SZCZUDŁOWSKA

Zaćma starcza obuoczna z przemieszczeniem lewej soczewki do komory przedniej

Katedra Chirurgii z Okulistyką Wydz. Wet. WSR Wrocław
Kierownik: doc. dr RYSZARD BADURA

Przedstawiony na zdjęciu pies pełnokształtny foks, mieszaniec szorstkowłosey, lat 13 samym już widokiem swych białych, różnie szerokich źrenic robi wrażenie starego. Poprzez rogówkę lewego oka widać szaro białą soczewkę, wypadłą w znacznej części do przedniej komory (*subluxatio lentis*). Rogówka prawego oka uwidacznia ciemne tło tęczy, z kredowo białym owalem drobnej plamki w środku od zbielalej soczewki, przezierającej przez bardzo zwężoną źrenicę. Niewiele widoczna kredowo biała soczewka prawego oka, jak też prawie zupełnie widoczna szaro biała soczewka lewego oka są pozbawione swej naturalnej przejrzystości, będąc w stanie starczego zwyrodnienia, czyli zaćmy, lub katarakty.

Opisany przypadek jest jednym z wielu, zdarzających się u wszystkich zwierząt, a obserwowany głównie u psów starych, na tle obfitego żywienia, którego niemalą część przynajmniej na słodycze. Wysoki poziom cukru we krwi zakłóca równowagę osmotyczną między nie posiadającą naczyń krwionośnych soczewką a otaczającymi ją cieczami i wskutek tego zostaje upośledzone odżywianie soczewki (*Duke-Elder*). Nieprzejrzystość soczewki wzrasta w miarę krzepnięcia jej białka euglobiny w obecności cukru dekstrozy i pod wpływem stałe na soczewkę działającej energii promienistej, głównie światła nadfioletowego. Przekonano się (*Burke*), że wystawienie oka żywej ryby, lub żaby na działanie krótkich fal świetlnych nie podlega żadnym następstw, jeśli poprzednio ryba, lub żaba były trzymane w czystej wodzie, ale dochodziło wkrótce do zmętnienia soczewki, gdy poprzednio przebywały one parę dni w wodzie z dodatkiem dekstrozy. Promienie nadfioletowe wytracają jednak upodatkowane do tego dekstroza białka soczewki, gdy zmniejszy się — a zmniejsza się w starości — zawartość glutationu i beta krystaliny soczewki, od których zależy sprawność samoutleniania w oddychaniu soczewki.

Przemieszczenie lewej zbielalej soczewki do komory przedniej powstało w opisanym przypadku w następstwie niezwykłej rozciągliwości zwyrodniałych włókien więzadełka wieszakowego soczewki. Wskutek tego soczewka pod własnym ciężarem usunęła się w dół źrenicy, odsłaniając w niej przy godz. 12—14 wąską szparę, przeświecającą żółtawym dnem oka. Nie mając oparcia w zanikłej tęczy i krańcowo rozszerzonej źrenicy oraz pod naporem od strony szklistki, soczewka została wepchnięta częściowo do

komory przedniej, po uprzednim zerwaniu większej ilości włókien, umocowujących soczewkę w jej zwykłym położeniu.

Jedynie skutecznym w wypadkach zaćmy soczewki sposobem postępowania jest chirurgiczne usunięcie

soczewki. U naszego okazu zabieg taki nie miałby widoków powodzenia. Po pierwsze jest to zaćma obuoczna podeszłego wieku, gdzie prócz widocznego zwyrodnienia soczewek istnieje też zwyrodnienie siatkówki. Po drugie usuwanie soczewki u psa pociąga za sobą często wpływ szklistki, równoznaczny z utratą oka. Tylko w wypadku zupełnego przemieszczenia zmętniałej soczewki do komory przedniej i wyraźnego przesuwania się soczewki przy ruchach gałki ocznej zabieg usuwania soczewki nie przedstawia w tym stopniu niebezpieczeństwa dla oka. Prócz chirurgicznego zabiegu nie znany jest środek usuwający jakąkolwiek zaćmę soczewki. Pozostaje więc zapobieganie stanom ustroju, prowadzącym do zaćmy przez umiarkowane żywienie i ruch oraz — jeśli idzie o psa — nieprzyzwyczajanie go do słodyczy.

Adres autora: doc. dr Matylda Szczudłowska, Wrocław, ul. Łukasiewicza 13/4.

ZBIGNIEW ROLIŃSKI

Ocena skuteczności heksachlorofenu przeciw motylicy u owiec i bydła

Katedra Farmakologii Wydziału Wet. WSR w Lublinie
Kierownik: prof. dr G. STAŚKIEWICZ

W 1957 r. *Hirschler* (5) zwrócił uwagę na skuteczność heksachlorofenu przeciw *F. hepatica*. *Dorsman* (3) badał skuteczność tego środka u bydła i wykazał, że heksachlorofen w dawce 10 mg/kg powodował wyraźne zmniejszenie liczby jaj w kale; dawka 15 mg/kg zabijała wszystkie lub prawie wszystkie przywry, nie wywierając wpływu na przywry niedojrzałe, które nie osiągnęły światła przewodów żółcio-

wych. Po dawce 40 mg/kg *Dorsman* (3) stwierdził działanie toksyczne, jedna krowa padła na 6 dzień po podaniu, a u dwóch sztuk wystąpiły objawy lekkiej intoksykacji. *Federmann* (4) badał skuteczność heksachlorofenu (*Bilevon*-Bayer) na 1011 sztukach owiec i 35 sztukach bydła. Stwierdził on u owiec na podstawie badania koproskopowego i sekcyjnego po doustnym podaniu dawki 15 mg/kg skuteczność w granicach